

TAB / 312.5

Podíly území krajiny – vnější zóny města se základním typem zátěže:

PÁSMO – ZÓNA	CELKEM	% PRAHY	PŘÍRODNÍ ÚZEMÍ	% PÁSMA	REKREAČNÍ ÚZEMÍ	% PÁSMA	OBYTNÉ ÚZEMÍ	% PÁSMA	PRODUKČNÍ ÚZEMÍ	% PÁSMA	OSTATNÍ PLOCHY	% PÁSMA
KRAJINA	32 435	65	10 756	33	1 625	5	3 172	10	13 605	42	3 276	10

Výrazně se uplatňuje fenomén Pražského (silničního) okruhu a radiál jako dominantních prvků v krajině. Odvedení dopravy na kapacitní komunikace má obrovský význam pro zklidnění původně průjezdnych obcí. Rozdíl lze dobře pozorovat na západním okraji Prahy například ve Slivenci nebo Řeporyjích s realizovanou částí Pražského okruhu, oproti východnímu okraji Prahy s ucpanými dopravními tepnami Černokostelecké nebo Českobrodské ulice. Významně, a to nejen plošně, ale i svými dopady na okolí, se uplatňují pražská letiště, která všechna jsou součástí krajiny. Více v kapitole 600 Dopravní infrastruktura.

Krajina je tvořena v menší míře produkčními zemědělskými plochami, více volnými partiemi a enklávami chráněných přírodních území, místy i nezastavěnými částmi s podílem devastovaných ploch. Výrazným prvkem jsou přírodní osy, které z volné krajiny pronikají hluboko do vnitřního města. Nejvýraznější celky vytvářejí Klánovický les s Běchovickým hájem, Hostivařské poleši, Kunratický les, Komořanské poleši, Prokopské a Dalejské údolí, Tichá a Divoká Šárka a oblast Trojské kotliny. Tyto části, které jsou součástí přírodních parků, disponují výrazným potenciálem rekreačních ploch a jsou v ÚAP 2012 byly sledovány jako celoměstské rekreační oblasti využívané pro oddech a rekreaci obyvatel celého města. Blíže v kapitole 846 Sport a rekrece.

Řeka Vltava na severu působí díky absenci mostů a krajinnému reliéfu jako téměř 100% bariéra oddělující Suchdol od Bohnic a Čimic. Posledním propojením je lávka na Císařský ostrov, další ve směru toku řeky zprostředkovává pouze jednoduchý přívoz pro pěší a cyklisty.

Na jihu oblast Radotín–Lahovice–Zbraslav je ovlivněna soutokem Vltavy a Berounky a jejich rozlivovými plochami s vymezenou aktivní zónou. Využití během opět směruje k postupnému uvolňování od nezádoucích provozů ve prospěch rekreační funkce. V okolí řeky převažují zanedbané oblasti s ruderálními porosty, polodevastované plochy se zbytky bývalých provozů nebo s různými nevyhovujícími provozy zatěžujícími životní prostředí. Nacházejí se zde významná ložiska štěrkopísku, jejichž vytěžením se podstatně promění budoucí charakter i funkční využití krajiny. Projektová příprava území a upřesnění budoucího využití je velmi aktuální i v souvislosti s dokončením Pražského okruhu a mimoúrovňové křižovatky na Strakonické. → MAPA / 312.6

Krajina je oblastí, ve které lze diagnostikovat negativní projevy vnitřní suburbanizace města. Vzhledem k technologicky jednoduššímu procesu výstavby na „zelené louce“ logicky dochází k investorským tlakům na výstavbu ve vnějším pásmu města, ať už na stavebních pozemcích v souladu s územně plánovací dokumentací, nebo na zemědělské půdě po změně funkce využití území. Nová bytová výstavba obytných a rodinných domů, realizovaná po r. 2000, je však s nedostatečným občanským vybavením, mnohdy s vysokou hustotou využití území a monofunkčně bytová (např. v Čakovcích nebo Uhříněvsi), což je spojeno se zvýšenou vynucenou mobilitou obyvatel za vybaveností, opět v radiálních směrech do centra města. Souvisejícím negativním jevem je i tendence postupného srůstání některých obytných území obcí v těsném sousedství Prahy (např. Klánovice–Šestajovice–Jirny, Vinoř–Přezletice).

Novým fenoménem a rizikem je rostoucí tlak na srůstání původních obcí ve větší celky, které mění prostorové působení i funkční vztahy v krajině. Nevhonadná je také obvykle monofunkční náplň nově vznikajících obytných celků. Tendence srůstání lze pozorovat např. v oblasti Čakovic, kde dochází k přiblížování k Třeboradicím a Miškovicím. Nekoordinovaně se tato tendence naplňuje na hranici Prahy a Středočeského kraje, kde je velmi obtížné sladit potřeby městských částí Prahy a kontaktních obcí regionu, jejich investiční a politické zájmy a založit společné koncepce rozvoje oblasti. Zatím se spíše rozvíjí nezádoucí suburbanizace a uzavírájí se možnosti využití rozvoje území (příkladem může být přiblížování Vinoře s Přezleticemi nebo Klánovic s Jirnou a Šestajovicemi).

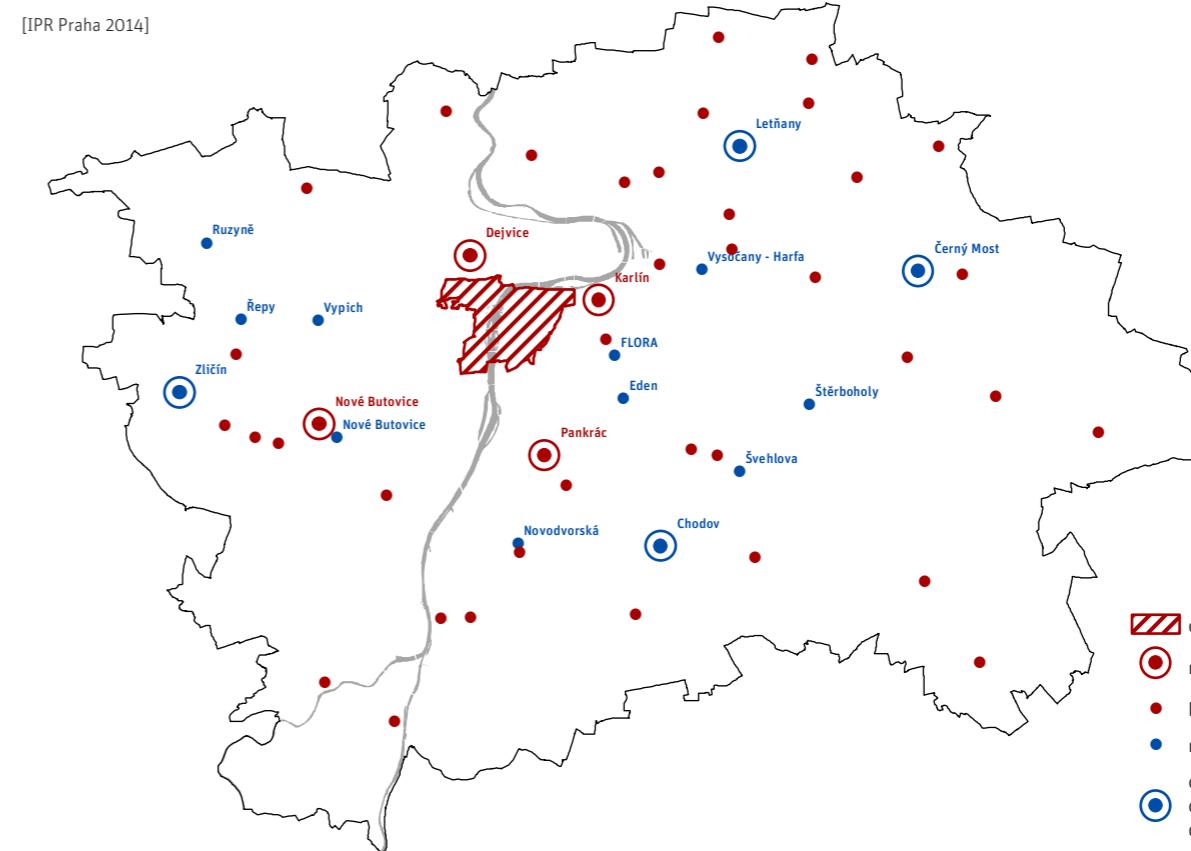
Daleko nejvyšší podíl rozlohy vnější zóny města zaujmají plochy se zátěží produkční (42%). Druhý nejvyšší podíl zaujmá území přírodní (33%). Součet přírodního a rekreačního území (38%) nedosahuje podílu produkčního území. Obytné území zaujmá pouze 1/10 rozlohy krajinné zóny. Nejmenší podíl zaujmá území s rekreační zátěží (5%). → TAB / 312.5

Na území krajiny by bylo žádoucí vyrovnat celoměstské deficitu zeleně a zpestřit a posílit stabilitu krajiny a posílit – či nově vybudovat – její rekreační potenciál. Zalesňování zemědělské půdy je jednou z možností, jak posílit ekologickou funkci krajiny. Zalesňováním dochází ke stabilizaci hydrologických a mezoklimatických podmínek v krajině, k ochraně půdy i ochraně vod. Proces zalesňování by měl být uvážlivý a na odborné úrovni.

MAPA / 313.1

Rozložení center

[IPR Praha 2014]

- celoměstské centrum
- městská centra
- lokální centra
- nákupní centra
- obchodně společenská centra s regionálním dosahem

VÝVOJ OD ROKU 2012

Od ÚAP 2012 se mění terminologie popisu pásem města.

- Historické centrum ÚAP 2012 je v ÚAP 2014 popisováno jako Historické centrum města v přibližných hranicích Památkové rezervace hl. m. Prahy
- Celoměstské centrum se ÚAP 2014 nesleduje
- Kompaktní město ÚAP 2012 se v ÚAP 2014 nazývá Město (Zóna města) a jde o oblast zahrnující prstenec zástavby převažujícího městského charakteru a jeho předměstí a periferie
- Termíny vnitřní kompaktní město a vnější kompaktní město ÚAP 2012 jsou v ÚAP 2014 nahrazeny termíny: Vnitřní město a Vnější město,
- Vnější pásmo ÚAP 2012 je v ÚAP 2014 nahrazeno termínem Krajina (Vnější zóna), jde o vnější zónu města, které tvoří volna krajina včetně jejich sídel (bývalých obcí)
- Dílčí vývojové změny se projevují v jednotlivostech a jsou popsány. Z celoměstského hlediska nedošlo za poslední 2 roky ve fungování města k zásadním změnám.

313 – CENTRA

Na území Prahy se vyprofilovala místa s kumulací společenského života, správy, maloobchodu a pracovních příležitostí v územích, které zjednodušeně nazýváme centra. → MAPA / 313.1

Centra je možné definovat podle významu a intenzity společenského života a podle jednoho z nejsilnějších magnetů přítomnosti lidí, jimiž jsou koncentrované nákupní příležitosti. Vymezení center není totožné s vymezením lokalit, centra jsou však povětšinou jejich podmnožinou a jejich popis může být využit pro popis lokalit. → TAB / 313.1

Uvedené seznamy a definování center je převzato z ÚAP 2012. Celoměstské centrum – historické centrum města je největším a nejsilnějším centrem Prahy. Zahrnuje části Prahy 1, 2, 5, 7 a 8, tj. k. ú. Staré Město, Josefov, Malá Strana a části k. ú. Nové Město, Smíchov, Holešovice a Karlín. Využití a problematika centra se v zásadních bozech shoduje s problematikou Památkové rezervace hl. m. Prahy. Viz kapitola 325.

Městská centra jsou centra s významem zpravidla přesahujícím jednu městskou část. Jsou to Pankrác, Dejvice, Karlín a Nové Butovice. Neopomenutelným znakem městských center je kvalitní

TAB / 313.1

Historické centrum a městská centra

[Zdroj: URM, 2012]

MĚSTSKÁ CENTRA	KATASTR
Historické centrum města	Staré Město, Josefov, Malá Strana, části Nové Město, Smíchov, Holešovice, Karlín
Pankrác	části Nusle, Krč
Dejvice	části Dejvice, Bubeneč
Karlín	část Karlín
Nové Butovice	část Stodůlky

TAB / 313.2

Lokální centra v Praze

[Zdroj: URM, 2012]

LOKÁLNÍ CENTRA	KATASTR	LOKÁLNÍ CENTRA	KATASTR
Bohničky	Troja	Kolovraty	Kolovraty
Kobylisy	Kobylisy	Háje	Háje
Ládví - sídliště Ďáblice	Kobylisy	Budějovická	Krč
Ďáblice	Ďáblice	Kunratice	Kunratice
Březiněves	Březiněves	Modřany	Modřany
Třeboradice	Třeboradice	Kamýk	Modřany
Čakovice	Čakovice	Zbraslav	Zbraslav
Vinoř	Vinoř	Radotín	Radotín
Kbely	Kbely	Barrandov II.	Hlubočepy
Prosek I	Prosek	Luka	Stodůlky
Prosek II	Vysočany	Západní město - Lužiny	Stodůlky
Horní Počernice	Horní Počernice	Stodůlky	Stodůlky
Hloubětín	Hloubětín	Řepy	Řepy
Dolní Počernice	Dolní Počernice	Nebušice	Nebušice
Běchovice	Běchovice	Suchdol	Suchdol
Újezd nad lesy	Újezd nad lesy	Nové Dvory I.	Braník
Zahrádkní Město	Záběhlice	Libeň - Palmovka	Libeň
Zahrádkní Město východ	Záběhlice	Olšanské náměstí	Žižkov
Uhříněves	Uhříněves		

TAB / 313.3

Nákupní centra

[Zdroj: URM, 2012]

NÁKUPNÍ CENTRA	KATASTR	NÁKUPNÍ CENTRA	KATASTR
Řepy	Řepy	Eden	Vršovice
Ruzyně	Ruzyně	Švehlova	Hostivař
Vysočany - Harfa	Libeň	Novodvorská	Braník
Flora	Žižkov	Nové Butovice	Jinonice
Štěrboholy	Štěrboholy	Vypich	Břevnov

TAB / 313.4

Obchodně společenská centra s regionálním dosahem

[Zdroj: URM, 2012]

OBCHODNĚ SPOLEČENSKÁ CENTRA S REGIONÁLNÍM DOSAHEM	KATASTR (ČÁST)
Letňany	Letňany
Černý Most	Kyje, Horní Počernice, Černý Most
Zličín	Zličín, Třeboradice, Stodůlky
Chodov	Chodov

výkonná obsluha MHD, vždy založená na metru. Městská centra jsou nejen velkou příležitostí pro odlehčení historického centra, ale především pro doplnění městské struktury a převzetí některých celoměstských funkcí.

Centrum Pankrác je vymezeno v Praze 4, k. ú. Nusle a Krč, v prostoru pankrácké pláně, lemované ulicemi 5. května, Na Strži, Milevská, Pujmanova a Hvězdova. Soustředuje sídla nadnárodních společností i celoměstských institucí, hotely, obchodní centrum, vše s vysokou kumulací pracovních příležitostí. Je výjimečné soustředěním výškových staveb, kvalitou a výkonem dopravního napojení nejen MHD, ale i IAD. Důležité jsou vazby do prostoru Kavčích hor s dominantním areálem České televize na západní straně, do nevyjasněného transformačního prostoru Rejknechtky na východní straně a do oblasti kolem stanice metra Budějovická. Koncepce založení lokality je dlouhodobě diskutováno, území má rezervy pro doplnění stavbami a rehabilitaci městského parteru.

Centrum Dejvice je vymezeno v Praze 6, k. ú. Dejvice a Bubeneč, v prostoru kolem Vítězného náměstí a Dejvické ulice a ulice Československé armády. Je koncentrací maloobchodu, městské a státní správy, administrativy včetně bank a pojišťoven a kulturních zařízení, vše s vysokou kumulací pracovních příležitostí. Zejména Dejvická ulice je typická obchodní ulice s živým městským parterem. Centrum je výjimečné urbanistickým založením na regulačních zásadách 1. poloviny 20. století. Důležité jsou vazby na vysokoškolský areál ČVUT s budovou Státní technické knihovny na severozápadní straně a do prostoru transformačního území v okolí stanice metra Hradčanské na jihovýchodní straně. Jádro oblasti Vítězné náměstí není dokončeno, o podobě ani funkci všech dostaveb není dosud rozhodnuto.

Centrum Karlín je vymezeno v Praze 8, k. ú. Karlín, v blokové zástavbě s jádrem kolem stanice metra Křížíkova, na transformačních plochách bývalého ČKD, při ulici Křížíkova a Pernerova. Je koncentrací maloobchodu, městské správy, administrativy a kulturních zařízení, vše s kumulací pracovních příležitostí, a též s relativně vysokým podílem bydlení. Centrum je výjimečné rozmachem, který prodělalo v rámci rehabilitace území po povodních v roce 2002. Důležité jsou vazby do transformační pobřežní oblasti Manin a Rohanského ostrova, kam se postupně rozšiřuje. Plošné rozvojové možnosti jsou skryty v individuální přestavbě dílčích objektů a bloků.

Centrum Nové Butovice je vymezeno v Praze 13, k. ú. Stodůlky, mezi stanicemi metra Hůrka a Nové Butovice. Je koncentrací maloobchodu, městské správy, administrativy a kulturních zařízení, to vše s kumulací pracovních příležitostí, a s vysokým podílem bydlení. Centrum je výjimečné již tím, že se vyprofilovalo v rámci sídlištní zástavby jako vstupní brána do Jihozápadního Města. Důležité jsou vazby do prostoru Centrálního parku na západní straně, na východní straně navazuje velké nákupní centrum a potenciál transformačního území kolem ulice Radlické.

Lokální centra jsou centra místního významu se spádovostí v rozsahu zpravidla obytné čtvrti či jiného sídelního celku. Lokální centra jsou zpravidla formována v historických jádřech bývalých obcí nebo v lokalitách se zdařilým vývojem urbánní struktury, která jsou dobře obslužena MHD. Na území některých městských částí takto vzniklo jedno i více lokálních center (např. v Praze 8, 10, 12, 13, 14), ale stejně tak je možné, že v městské části nelze identifikovat žádné území, které by mělo vyhraněný charakter živého lokálního centra na srovnatelné úrovni (týká se zejména menších městských částí ve vnějším pásmu města). Celkem je vymezeno 37 lokálních center. → TAB / 313.2

Nákupní centra (ve své podstatě monofunkční velkokapacitní nákupní centra) vznikla v souvislosti se změnou struktury maloobchodní sítě na území města, z nichž ta největší jsou regionálního dosahu a jejich rozšířená nabídka do oblasti volného času z nich činí obchodně-společenská centra s regionálním dosahem (Letňany, Černý Most, Zličín a Chodov). Velkým soustředěním nových forem nákupních možností je celoměstské centrum města, nákupní možnosti jsou neopomíratelnou složkou městských a lokálních center. Jde o výrazný fenomén ve funkčním členění Prahy, který se začal rozvíjet v 90. letech 20. století. Nákupní centra, hypermarkety, supermarkety a specializované velkoprodejny a s nimi související velkosklady jsou rozmištěny v lokalitách s dobrou dopravní dostupností především IAD, ne vždy MHD, ale vždy v lokalitách s kapacitním klientským zájemem. Obyvatelé sice nemusejí přejíždět za nákupy napříč celým městem, avšak soustředění nákupních příležitostí vytlačilo si drobných obchodů, které byly rozmištěny v předešlé dostupnosti. Přílišné rozrůstání velkokapacitních nákupních center přináší řadu problémů provozních, dopravních i ekologických – v důsledku závislosti na IAD vznikají rozsáhlá parkoviště na terénu a zvyšuje se podíl zpevněných ploch, centra v městské struktuře působí cizorodě a násilně ji proměňují v periferii. → TAB / 313.3 → TAB / 313.4